

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2025 оны 01 сарын 22 өдөр

Дугаар 4/25

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Боловсролын ерөнхий хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.4 дэх хэсэг, 26 дугаар зүйлийн 26.1.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, ажилтны мэргэжлийн хөгжлийн үйл ажиллагааны журмыг нэгдүгээр, Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх журмыг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Журмын хэрэгжилтийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газар (Т.Ням-Очир), аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын дарга нарт тус тус үүрэг болгосугай.

3. Багш, удирдах ажилтны мэргэжлийн хөгжлийн үйл ажиллагаа болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад улсын төсвөөс санхүүжүүлэх зардлыг жил бүрийн улсын төсөвт тусган, батлагдсан төсөвтөө багтаан санхүүжүүлэх арга хэмжээ авахыг Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газар (Б.Батцэцэг)-т, хувьсах зардлыг санхүүжүүлэх зааварт үндэслэн төсвийн хуваарилалтыг цаг тухай бүрт хийж, гүйцэтгэл гаргах боломжоор ханган хяналт тавьж ажиллахыг Боловсролын ерөнхий газар (Т.Ням-Очир), аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын дарга нар тус тус даалгасугай.

4. Журмын хэрэгжилтэд 2 жил тутамд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар (Н.Нарангэрэл)-т даалгасугай.

САЙД

П.НАРАНБАЯР

11:51 0035

Боловсролын сайдын 2025 оны 01 дүгээр
сарын 22-ны өдрийн 7/25 дугаар тушаалын
нэгдүгээр хавсралт

ATA12937 9116621 9024070582

ХҮҮХДИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ, ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БАГШ, АЖИЛТНЫ МЭРГЭЖЛИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэ журмаар хүүхдийн цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль /цаашид “цэцэрлэг, сургууль” гэх/-ийн багш, ажилтны мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагаа зохион байгуулахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

1.2.Багш, ажилтны мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагаа нь тэдний хөгжих хэрэгцээнд суурилсан, тэгш хүртээмжтэй, практик хэрэглээтэй, уян хатан, талуудын хамтын оролцоо, түншлэлд тулгуурласан байна.

1.3.Мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагаа нь багш, ажилтан албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд шаардагдах мэдлэг, ур чадварыг тасралтгүй хөгжүүлэхэд чиглэнэ.

1.4.Энэ журмын 1.3-д заасан сургалт, үйл ажиллагаанд цэцэрлэг, сургуульд ажиллаж байгаа доор дурдсан албан тушаалтан хамрагдана:

1.4.1. багшийн албан тушаалд ажиллаж байгаа багш /цаашид “багш” гэх/;

1.4.2. цэцэрлэгийн эрхлэгч, арга зүйч, сургуулийн захирал, сургалтын менежер /цаашид “удирдах ажилтан” гэх/;

1.4.3. нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч, дотуур байрын багш, эмч, номын санч, хоол зүйч, багшийн туслах, тогооч /цаашид “ажилтан” гэх/.

Хоёр. Багш, ажилтны мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааны зохион байгуулалт

2.1. Багшийн мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагаа нь багшийг дадлагажуулах болон мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагаа гэсэн 2 хэлбэртэй байна.

2.2.Багшийг дадлагажуулах үйл ажиллагаа нь цэцэрлэг, сургуульд ажиллаж байгаа багшийг багшлах ажилд дагалдуулан сургах, зөвлөн туслахад чиглэсэн нэг хичээлийн жилийн турш хэрэгжүүлэх ажил байна.

2.2.1.Багшийг дадлагажуулах үйл ажиллагаа нь багшлах онол, арга зүйн мэдлэг, чадварыг дэмжих, сургалт, үйл ажиллагааг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, үр дүнг үнэлэх, эргэцүүлэн дүгнэлт хийхэд дэмжлэг үзүүлэх агуулга бүхий цогц хөтөлбөртэй байна.

2.2.2.Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь багшийг дадлагажуулах үйл ажиллагааны жишиг хөтөлбөрийг энэ журмын 2.2.1-т заасан агуулгын хүрээнд боловсруулж, батална. Жишиг хөтөлбөр боловсруулахад багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төв болон холбогдох мэргэжлийн холбооны оролцоог тэгш хангана.

Тайлбар: Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.13-д заасан нэгж гэдэгт “Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний/бүсийн төв”-ийг хамааруулна.

2.2.3.Цэцэрлэг, сургуульд анхны жилдээ ажиллаж байгаа багш болон Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.16-д заасан дагалдан багш энэ журмын 2.2-д заасан үйл ажиллагаанд хамрагдана.

2.2.4.Багшийн чадамжийн стандартад хүрсэн түвшин, ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг харгалзан 2, 3 дахь жилдээ ажиллаж байгаа болон сүүлийн 5-аас доошгүй жил багшаар ажиллаагүй багшийг энэ журмын 2.2-д заасан үйл ажиллагаанд тус тус хамруулж болно.

2.2.5.Багшийг дадлагажуулах үйл ажиллагааг тухайн цэцэрлэг, сургуульд ажиллаж байгаа, мэргэжлийн мэдлэг, багшлах ур чадвараараа бусдыг манлайлан ажилладаг багш, мэргэжлийн багш нарын бүлгийн ахлагч, эсхүл арга зүйч, сургалтын менежер /цаашид "чиглүүлэгч багш" гэх/ удирдан чиглүүлнэ. Чиглүүлэгч нэг багшид 3-аас илүүгүй багш дадлагажуулахаар тооцно.

2.2.6.Энэ журмын 2.2.1-д заасан цогц хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх чадавх бүхий, тогтоосон хуваарийн дагуу ажиллах боломжтой, өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон багшийг чиглүүлэгч багшаар ажиллуулж болно.

2.2.7.Чиглүүлэгч багшийг мэргэжлийн багш нарын бүлгээс санал болгож, тухайн цэцэрлэг, сургуулийн багш нарын зөвлөлийн хурлаар нээлттэй хэлэлцэж, журмын 2.2.11-д заасан эрхлэгч, захирал томилж ажиллуулна.

2.2.8.Чиглүүлэгч багшийг арга зүйгээр хангах ажлыг аймаг, нийслэлийн боловсролын газар багшийн хөгжлийг дэмжих бүсийн төвтэй хамтран төлөвлөж зохион байгуулна.

2.2.9.Энэ журмын 2.2.3, 2.2.4-т заасан үйл ажиллагаанд хамрагдаж байгаа багш, чиглүүлэгч багшийн ажлын ачааллыг багшийн ажлын норм, нормативтай уялдуулан зохицуулна. Дадлагажуулах хөтөлбөрт хамрагдаж байгаа багш мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагаанд хамрагдана.

2.2.10.Чиглүүлэгч багш нь ажлын үр дүнгээ улирал тутам мэргэжлийн багш нарын бүлэгт, арга зүйч, сургалтын менежер чиглүүлэгч багш нарын ажлын үр дүнг нэгтгэн хичээлийн жилийн төгсгөлд багш нарын зөвлөлийн хуралд тус тус танилцуулна.

2.2.11.Цэцэрлэгийн эрхлэгч, сургуулийн захирал нь чиглүүлэгч багштай гэрээ байгуулан ажиллах бөгөөд дадлагажигч багшийн тоо, дадлагажуулах үйл ажиллагааны чанар, үр дүнгээс хамааруулан чиглүүлэгч багшид үндсэн цалингийн 10-20 хувьтай тэнцэх урамшууллыг сар бүр тооцож, улирал тутам олгоно.

2.2.12.Багш дадлагажуулах үйл ажиллагаанд хамрагдсан нь түүний ажилласан жил, нэмэгдэл, нэмэгдэл хөлс бууруулах үндэслэл болохгүй, багшийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг үнэлэхэд нөлөөлөхгүй.

2.3. Мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагаа нь багшлахуй, суралцахуйд тулгамдаж байгаа асуудлыг хамтран шийдэх, харилцан туршлага солилцох, хамтран суралцах, сургалтад шаардлагатай нэмэлт хэрэглэгдэхүүн бэлтгэж хэрэглэх, явцын үнэлгээ хийх замаар мэргэжлийн онол, арга зүйн мэдлэг, ур чадвараа тасралтгүй хөгжүүлж, суралцахуйн үр дүнг сайжруулахад чиглэнэ.

Тайлбар: Энэ журмын 2.3-д заасан мэргэжлийн багш нарын бүлэг нь багшлахуй, суралцахуйд тулгамдаж байгаа асуудлыг нотолгоонд суурилан илрүүлж шинжлэн судлах, шийдлийг хамтдаа эрэлхийлэн ярилцах, шийдлийн хувилбар, багшлах, суралцах үйл ажиллагаанд гарч байгаа ахиц, өөрчлөлт, үр дүнг бусадтай хуваалцах замаар тасралтгүй суралцах багш нарын нэгдэл, харилцан бие биеэсээ суралцах талбар байна.

2.4.Энэ журмын 2.3-т заасан үйл ажиллагааг сургалтын байгууллага болон орон нутгийн түвшинд зохион байгуулна.

2.5.Цэцэрлэг, сургуулийн түвшинд мэргэжлийн багш нарын бүлгийг багш нарын саналд үндэслэн байгуулах бөгөөд нэг бүлэгт 5-10 багш хамрагдана. Бүлгийн ахлагчийг гишүүд сонгоно.

2.5.1. Мэргэжлийн багш нарын бүлэгт тухайн цэцэрлэг, сургуулийн удирдах ажилтан, нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч, дотуур байрын багш хамрагдаж болно.

2.5.2.Тухайн цэцэрлэг, сургуулийн багш, удирдах ажилтны тоо 5-аас цөөн байх тохиолдолд нэг мэргэжлийн багш нарын бүлэг ажиллах, эсхүл цэцэрлэг, сургууль дундын бүлэг үүсгэн ажиллаж болно.

2.6.Сургалтын байгууллагын түвшинд мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагааг тухайн цэцэрлэг, сургуулийн багшийн хөгжлийн төв удирдан чиглүүлнэ.

2.6.1. Мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагааг энэ журмын 2.3-т заасан чиглэлээр төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

2.6.2. Энэ журмын 2.6-д заасан төв болон мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагаанд тухайн цэцэрлэгийн эрхлэгч, сургуулийн захирал дэмжлэг үзүүлж, хамтарч ажиллана.

2.7. Багш дадлагажуулах үйл ажиллагааг эрх бүхий байгууллагаас баталсан “Багшийн ажлын норм, норматив”-т заасан тэдний мэргэжлийн хөгжлийг дэмжихэд зориулсан цагаас 7 хоногт 4 хүртэлх цагт багтаан зохион байгуулна.

2.8. Аймаг, нийслэлийн боловсролын газар/хэлтэс нь орон нутгийн түвшинд цэцэрлэг, сургуулийн байршил, багш, ажилтны ажилласан жилээс үл хамааран тэгш хамруулан сургах арга зүй, цэцэрлэг, бага анги, судлагдахууны чиглэлээр болон дотуур байрын багш, нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйчийн мэргэжлийн бүлгийг үүсгэн, энэ журмын 2.3-т заасан үйл ажиллагаа, хүүхдийн хөгжил, хамгааллын чиглэлээр онол арга зүйн сургалт, үйл ажиллагааг тодорхой давтамжтайгаар төлөвлөн багшийн хөгжлийг дэмжих бүсийн төвтэй хамтран зохион байгуулна.

2.8.1. Сургалт, үйл ажиллагааны чанар, үр дүнг сайжруулах, сургалтын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг мэргэжлийн удирдлагаар хангах, багшид мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх чиглэлээр цэцэрлэгийн эрхлэгч, арга зүйч, сургуулийн захирал, сургалтын менежерийн мэргэжлийн бүлгийг тухайн аймаг, нийслэлийн боловсролын газар/хэлтэс үүсгэн ажиллуулна.

2.9. Энэ журмын 1.4.2, 1.4.3-д заасан албан тушаалтны ажил үүргээс хамаарсан мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааг орон нутгийн түвшинд аймаг, нийслэлийн боловсролын газар, үндэсний түвшинд боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага тус тус зохион байгуулна.

2.9.1. Энэ журмын 2.9-д заасан албан тушаалтны мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааг зохион байгуулахад холбогдох их, дээд сургууль, мэргэжлийн байгууллага, тухайн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоотой хамтран ажиллаж болно.

2.10. Энэ журмын 2.3, 2.8, 2.9-д заасан сургалт, үйл ажиллагааг танхимын, цахим болон эдгээрийн хосолсон хэлбэрээр, онол-дадлага хослуулан зохион байгуулна.

2.11. Багш бүр энэ журмын 2.5, 2.8-д заасан бүлгийн үйл ажиллагаанд заавал хамрагдах бөгөөд энэ үйл ажиллагаанд хамрагдсанаар гарсан ахиц, өөрчлөлт, үр дүнгийн талаарх дүгнэлт, үр нөлөөг мэргэжлийн багш нарын бүлэгт улирал тутам тайлагнана.

2.12. Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн 18.5-д заасан цэцэрлэг, сургууль нь журмын 2.3-д заасан үйл ажиллагаанаас гадна бусад цэцэрлэг, сургуулийн багш, удирдах ажилтны мэргэжлийн бүлгийн үйл ажиллагаанд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах чиглэлээр мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлж ажиллана. Энэ ажлыг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага удирдлага, арга зүйгээр хангаж ажиллана.

2.13. Энэ журмын 2.9-д заасан сургалт, үйл ажиллагааны агуулга, зохион байгуулах хуваарийг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага жил бүрийн 01 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.12-т заасан цахим системд нээлттэй байршуулна.

2.13.1. Сургалт, үйл ажиллагааны агуулга нь хүүхдийн нас, хөгжлийн онцлогт нийцүүлэн ажил үүргээ гүйцэтгэхэд шаардагдах мэдлэг, ур чадварыг хөгжүүлэх, мэргэшүүлэхэд чиглэсэн байна.

2.13.2. Сургалт, үйл ажиллагаа нь онол, дадлага ажлын чиглүүлэг/удирдамжийн дагуу хамтран суралцах, ажлын байранд хэрэгжүүлэх, эргэцүүлэн дүгнэх үе шаттай байх бөгөөд цэцэрлэг, сургууль, орон нутаг, үндэсний түвшинд шатлан гүнзгийрсэн агуулгатай байна.

2.14. Журмын 2.8, 2.9-д заасан сургалт, үйл ажиллагааг зохион байгуулагч нь оролцогчдын мэдлэг, чадварын түвшнийг сургалт, үйл ажиллагааны өмнө болон дараа үнэлж, ахицыг тооцон энэ журмын 2.13-д заасан цахим системд бүртгэх бөгөөд ажлын байранд хэрэгжүүлэх ажлыг аймаг, нийслэлийн боловсролын газар удирдлага, арга зүйгээр хангана.

2.15. Аймаг, нийслэлийн боловсролын газар энэ журмын 2.13-д заасан хуваарьт үндэслэн орон нутгийн түвшинд зохион байгуулах сургалт, үйл ажиллагааны төлөвлөлтийг агуулгын хамт хуваарь байршуулснаас хойш 10 хоногийн дотор цэцэрлэг, сургууль бүрд хүргэж, удирдлага, зохион байгуулалтаар хангаж ажиллана.

2.16. Цэцэрлэг, сургуулийн багшийн хөгжлийн төв нь мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг багш нарын хөгжих хэрэгцээ, саналд үндэслэн энэ журмын 2.13-д заасан хуваарь, 2.15-д заасан төлөвлөлттэй уялдуулан боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

2.17. Энэ журмын 2.6-д заасан багшийн хөгжлийн төв нь багшийг дадлагажуулах болон мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагаа, түүний үр дүнг байгууллагын түвшинд нэгтгэн хянаж, үр дүн, сургалтын чанарт гарсан ахицыг баталгаажуулан журмын 2.13-т заасан цахим системд бүртгэнэ.

2.18. Орон нутгийн түвшний мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд аймаг, нийслэлийн боловсролын газар/хэлтсийн тухайн асуудал хариуцсан албан хаагч хяналт тавьж, ахиц, үр дүнг баталгаажуулан энэ журмын 2.13-т заасан цахим системд бүртгэнэ.

2.18.1. Журмын 2.18-д заасан ахиц, үр дүн нь мэргэжлийн багш нарын бүлгийн үйл ажиллагааг төлөвлөх үндэслэл болно.

2.19. Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний болон бүсийн төв нь журмын 2.6-д заасан төвийг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж, төв хариуцсан ажилтан, чиглүүлэгч багшид зөвлөн туслах, бүсийн түвшинд бий болсон сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг аймаг, нийслэлийн боловсролын газартай хамтран зохион байгуулна.

2.20. Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төв нь энэ журмын 2.1-д заасан сургалт, үйл ажиллагааг төлөвлөх, хэрэгжилтэд шинжилгээ хийх, аймаг, нийслэлийн боловсролын газар болон журмын 2.19-д заасан бүсийн төвийг чадавхжуулах, арга зүйн удирдлагаар хангах ажлыг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулна.

2.21. Үндэсний болон орон нутгийн түвшний сургалтыг энэ журмын 2.13-д заасан цахим системээр зохион байгуулж болох бөгөөд энэ тохиолдолд цахим систем нь нээлттэй, үнэ төлбөргүй байна.

Гурав. Сургалт, үйл ажиллагааны санхүүжилт

3.1. Энэ журмын 2.1-д заасан сургалт, үйл ажиллагааны зардлыг сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсрол эзэмшүүлэхэд нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын “Багшийн хөгжлийн зардал”-аас санхүүжүүлнэ.

3.2. Цэцэрлэг, сургуулийн жилийн төсөвт холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу батлагдсан багшийн хөгжлийн нийт зардлын 50.0 хувийг энэ журмын 2.1-д заасан сургалт, үйл ажиллагаанд зарцуулна. Энэ зардалд энэ журмын 2.2.11-д заасан урамшууллын зардал хамаарна.

3.3. Энэхүү журмын 2.1, 2.8, 2.9-д заасан сургалт, үйл ажиллагааны зардлыг орон нутгийн төсвөөс нэмэлтээр санхүүжүүлж болно.

Дөрөв. Бусад

4.1. Аймаг, нийслэлийн боловсролын газар нь энэ журмын хэрэгжилтийн тайланг орон нутгийн хэмжээнд нэгтгэж, жил бүрийн 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

4.2. Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь багш бүрийн мэргэжлийн хөгжлийн байдал, ажлын гүйцэтгэл болон сургалтын чанарын ахицыг мөшгөх судалгаа хийж, шаардлагатай дэмжлэг, зөвлөн туслах үйл ажиллагааг багшийн хөгжлийг дэмжих төв, орон нутгийн боловсролын газартай хамтран хэрэгжүүлнэ.

4.3. Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь энэ журмын 4.1-д заасан тайланг үндэсний хэмжээнд нэгтгэн дүн шинжилгээ хийж дүгнэлт гарган, цаашид авах арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжүүлнэ.

4.4. Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний асуудал хариуцсан нэгж нь журмын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ хийж, багш, ажилтны мэргэжлийн хөгжлийн үйл ажиллагааны чанарт үнэлгээ өгч, сургалтын үр нөлөөг сайжруулах саналыг тухайн онд багтаан боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

4.5. Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан долоо хоног бүрийн нийтээр амрах өдрүүдэд сургалт, үйл ажиллагаа зохион байгуулах тохиолдолд холбогдох хуульд заасны дагуу оролцогчдод олгох нэмэгдэл хөлсийг сургалт зохион байгуулагч тал хариуцна.

---000---

Боловсролын сайдын 2025 оны 01 дүгээр
сарын 22-ны өдрийн 425 дугаар тушаалын
хоёрдугаар хавсралт

ХҮҮХДИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ, ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БАГШ, УДИРДАХ АЖИЛТНЫ МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэ журмаар цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль /цаашид “цэцэрлэг, сургууль” гэх/-ийн багш, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх сургалт зохион байгуулахтай холбоотой харилцааг зохицуулна.

1.2. Багш, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх сургалт /цаашид “мэргэжил дээшлүүлэх сургалт” гэх/ нь боловсролын хөгжлийн чиг хандлагад нийцсэн, багшийн мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээ, чадамжийн стандартад суурилсан, тэгш хүртээмжтэй, сонголттой, уян хатан, талуудын хамтын оролцоо, хариуцлага, түншлэлд тулгуурласан, үр ашигтай байна.

1.3. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт нь сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалтын хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, суралцагчийн хөгжлийг дэмжихэд багш, удирдах ажилтанд шаардагдах мэдлэг, ур чадварыг хөгжүүлэхэд чиглэнэ.

1.4. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад цэцэрлэг, сургуулийн багш /цаашид “багш” гэх/, цэцэрлэгийн арга зүйч, эрхлэгч, сургуулийн сургалтын менежер, захирал /цаашид “удирдах ажилтан” гэх/ хамрагдана.

Хоёр. Багш, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын зохион байгуулалт

2.1. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг орон нутгийн болон үндэсний түвшинд зохион байгуулна.

2.2. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт нь үндсэн сургалт, төрөлжсөн сургалт гэсэн 2 төрөлтэй байна.

2.3. Үндсэн сургалт нь багшийн чадамжийн стандартад заасан шаардлагад суурилсан 4 түвшин, удирдах ажилтны чадамжид суурилсан 3 түвшинтэй байна.

2.4. Багш 5 жил тутамд багшийн чадамжийн стандартын түвшин ахиулах үндсэн сургалтад нийт 4 хүртэлх удаа, удирдах ажилтан нь чадамжийн түвшин ахиулах үндсэн сургалтад тухайн албан тушаалд томилогдон ажилласан 2 дахь жилээс эхлэн 5 жил тутамд нийт 3 хүртэлх удаа тус тус хамрагдана.

2.5. Үндсэн сургалт нь сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалтын хөтөлбөрийн мэдлэг, идэвхтэй сургалтын арга зүй, ялгаатай суралцахуй, сургалтад технологи, хэрэглэгдэхүүн ашиглах, явцын болон үр дүнгийн үнэлгээ, дүн шинжилгээ хийх, асуудал шийдвэрлэх, хэрэгжүүлж байгаа суралцахуйн стратегийн үр нөлөөг судлах зэрэг XXI зууны иргэнд шаардагдах чадвар болон удирдахуйн арга барил, манлайлах ур чадварыг дээшлүүлэх хүрээнд шатлан гүнзгийрсэн агуулгатай байна.

2.5.1. Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалтын шинэчилсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх бэлэн байдлыг хангах хүрээнд тухайн жилийн үндсэн сургалт нь шинэчилсэн сургалтын хөтөлбөрийг таниулах, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга зүй, технологийг түгээхэд чиглэнэ.

2.5.2. Журмын 2.5.1-д заасан сургалтыг үндэсний болон орон нутгийн түвшинд зохион байгуулах бөгөөд бүх багш, удирдах ажилтан аль нэг түвшний сургалтад заавал хамрагдана.

2.6. Үндсэн сургалтыг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага доор дурдсаны дагуу зохион байгуулна:

2.6.1. багш, удирдах ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх хэрэгцээний судалгааг жил бүрийн 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор хийх;

2.6.2.үндсэн сургалтын хөтөлбөрийг багш, удирдах ажилтны албан тушаалын чиг үүрэг, журмын 2.6.1-д заасан судалгаанд тус тус үндэслэн энэ журмын 2.5-д заасан агуулгын хүрээнд боловсруулж, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг тусган, сургалт зохион байгуулахаас 1-ээс доошгүй сарын өмнө батлах;

2.6.3.сургалтын хуваарийг жил бүрийн 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор баталж, боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллага /цаашид “аймаг, нийслэлийн боловсролын газар” гэх/-д хүргүүлэх;

2.6.4.сургалтыг танхимын, танхимын бус, эдгээрийн хосолсон хэлбэрээр, онол-дадлага хослуулан зохион байгуулах;

2.6.5.үндсэн сургалтад хамрагдсан багш, удирдах ажилтны тухайн сургалтаар судалсан агуулгын хүрээнд эзэмшсэн мэдлэг, чадварыг үнэлж, шаардлага хангасан багш, удирдах ажилтанд цахим гэрчилгээ олгох;

2.6.6. сургалтын хөтөлбөрт журмын 4.1-д заасан саналыг тусган сайжруулах.

2.7.Энэ журмын 2.5.1-д заасан сургалтыг боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

2.8.Энэ журмын 2.2-т заасан төрөлжсөн сургалт нь багш, удирдах ажилтанд ажил үүргээ үр дүнтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах онол, арга зүйн мэдлэг, чадварыг хөгжүүлэхэд чиглэсэн, шатлан гүнзгийрсэн агуулгатай байна.

2.8.1.Төрөлжсөн сургалтын хөтөлбөрийг үндэсний болон орон нутгийн түвшин бүрд тухайн албан тушаалтны ажил, үүргийн онцлог, багш, удирдах ажилтны мэдлэг, ур чадвараас хамааруулан эхний болон ахисан түвшинд шатлан гүнзгийрсэн агуулгаар боловсруулсан байх бөгөөд эхний шатны сургалтад хамрагдсан багш, удирдах ажилтан ахисан шатны сургалтад хамрагдана.

2.9.Багш, удирдах ажилтан бүр жилд 3 кредит/цагийн багтаамжтай агуулга бүхий төрөлжсөн сургалтад хамрагдана.

2.9.1.Мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалтад хамрагдсан багш болон дадлагажуулах үйл ажиллагаанд хамрагдаж байгаа багш нь тухайн жилд энэ журмын 2.13.1-д заасан орон нутгийн түвшний 2 кредит/цагийн багтаамжтай төрөлжсөн сургалтад хамрагдана.

2.9.2.Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн 16.6-д заасан ахлах ангийн сонгон судлах сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх багш тухайн чиглэлээр төрөлжсөн сургалтад хамрагдана.

2.10.Багшид зориулсан төрөлжсөн сургалтыг үндэсний түвшинд боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвтэй, орон нутгийн түвшинд аймаг, нийслэлийн боловсролын газар багшийн хөгжлийг дэмжих бүсийн төвтэй хамтран тус тус зохион байгуулна.

Тайлбар: Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.13-д заасан нэгж гэдэгт -Багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний/бүсийн төв"-ийг хамааруулна.

2.11.Удирдах ажилтанд зориулсан төрөлжсөн сургалтыг үндэсний түвшинд боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, орон нутгийн түвшинд аймаг, нийслэлийн боловсролын газар тус тус зохион байгуулна.

2.12.Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага нь үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах төрөлжсөн сургалтын агуулгын чиглэлийг багш, удирдах ажилтны хэрэгцээнд суурилан үндсэн сургалтын агуулгатай уялдуулан жилээр төлөвлөж энэ журмын 2.6.3-д заасан хугацаанд өөрийн байгууллагын цахим хуудаст байршуулна.

2.12.1.Үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах төрөлжсөн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага багшийн хөгжлийн үндэсний төвтэй хамтран боловсруулж, сургалт эхлэхээс 1-ээс доошгүй сарын өмнө батална.

2.13.Багш, удирдах ажилтан нь жил бүр доор дурдсан төрөлжсөн сургалтад хамрагдана:

2.13.1.багш орон нутгийн түвшинд 2, үндэсний түвшинд 1кредит/цаг;

2.13.2. удирдах ажилтан орон нутгийн түвшинд 1, үндэсний түвшинд 2 кредит/цаг.

2.14. Энэ журмын 2.13-д заасан орон нутгийн түвшинд зохион байгуулах төрөлжсөн сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг тухайн орон нутгийн онцлог, цэцэрлэг, сургуулийн багш, удирдах ажилтны мэргэжлийн хөгжлийн хэрэгцээ, өөрийн болон хөндлөнгийн үнэлгээний дүнд хийсэн шинжилгээ, боловсролын хөгжлийн чиг хандлага, үндэслэн, журмын 2.8-д заасныг баримтлан аймаг, нийслэлийн боловсролын газар, багшийн хөгжлийг дэмжих бүсийн төв хамтран журмын 2.6.3-д заасан хуваарьтай уялдуулан жил бүрийн 02 дугаар сард багтаан боловсруулна.

2.14.1. Энэ журмын 2.14-д заасан агуулга, хөтөлбөрийг аймаг, нийслэлийн боловсролын газар батална.

2.15. Журмын 2.13-д заасан сургалтыг сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалт, арга зүй, хүүхдийн эрх, хамгааллын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг төрийн болон иргэний нийгмийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулж болно.

2.16. Энэ журмын 2.9.2-д заасан багшид зориулсан сургалт нь үндэсний түвшинд зохион байгуулах төрөлжсөн сургалтад хамаарна.

2.17. Үндсэн болон төрөлжсөн сургалт нь журмын 2.6.4-д заасан хэлбэрээр зохион байгуулсан сургалт-үйл ажиллагаа болон эзэмшсэн мэдлэг чадвараа багаар хамтран ажиллаж бататгах, ажил үүргээ гүйцэтгэхэд бие даан ашиглаж эргэцүүлэн дүгнэлт гаргах, мэргэжлийн багш нарын бүлгээр хэлэлцэх үйл ажиллагаа гэсэн хэсэгтэй байна.

2.18. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад энэ журмын 2.5, 2.8-д заасан агуулгаас гадна хүчирхийлэлд өртөж болзошгүй хүүхдийг таних, үйлчилгээ, туслалцаа, дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр багш, удирдах ажилтны мэдлэг, ур чадвар эзэмшүүлэх агуулгыг багтаасан байна.

2.19. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын хөтөлбөрийг тухайн чиглэлийн судлаач, цэцэрлэг, сургуулийн багш, удирдах ажилтны оролцоотой баг боловсруулна.

2.20. Үндэсний болон орон нутгийн түвшинд зохион байгуулсан төрөлжсөн сургалтад хамрагдсан багш, удирдах ажилтанд цахим гэрчилгээ олгоно.

2.21. Багш, удирдах ажилтан нь мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн болон төрөлжсөн сургалтад хамрагдсан талаарх мэдээллээ Боловсролын ерөнхий хуулийн 12.12-т заасан цахим системд бүртгэж, аймаг, нийслэлийн боловсролын газрын холбогдох албан хаагч хянан баталгаажуулна.

2.22. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын талаарх мэдээллийг энэ журмын 2.21-д заасан цахим системд бүртгэн баталгаажуулж, мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэх ажлыг доор дурдсан байгууллага тус тус хариуцна.

2.22.1. үндсэн сургалт болон үндэсний түвшинд зохион байгуулсан төрөлжсөн сургалтад хамрагдсан багш, удирдах ажилтны мэдээллийг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага;

2.22.2. орон нутгийн түвшинд зохион байгуулсан төрөлжсөн сургалтад хамрагдсан багш, удирдах ажилтны мэдээллийг аймаг, нийслэлийн боловсролын газар.

2.23. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг энэ журмын 2.21-т заасан цахим системээр зохион байгуулж болох бөгөөд энэ тохиолдолд систем нь нээлттэй, үнэ төлбөргүй байна.

2.24. Боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага/боловсролын эрдэм шинжилгээ, арга зүйн байгууллага нь мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын тайланг үндэсний хэмжээнд нэгтгэж, дараа оны 01 дүгээр сард багтаан боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Гурав. Мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын санхүүжилт

3.1. Мэргэжил дээшлүүлэх үндсэн сургалтыг улсын төсвөөс, төрөлжсөн сургалтыг сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсрол эзэмшүүлэхэд нэг суралцагчид ногдох хувьсах зардлын дундаж хэмжээ, түүний бүрэлдэхүүний "Багшийн хөгжлийн зардал"-аас тус тус санхүүжүүлнэ.

3.2.Сургалтын байгууллагын жилийн төсөвт холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд батлагдсан багшийн хөгжлийн нийт зардлын 50.0 хувийг энэ журмын 2.2-д заасан төрөлжсөн сургалтад зарцуулна.

3.2.1.Журмын 3.2-д заасан төрөлжсөн сургалтын зардлын 50.0 хувийг үндэсний түвшинд, 50.0 хувийг орон нутгийн түвшинд зохион байгуулах сургалтад тус тус зарцуулна.

3.3.Төрөлжсөн сургалтын хөтөлбөр боловсруулах зардал энэ журмын 3.2-д заасан зардалд багтсан байна.

3.4.Энэ журмын 2.2-д заасан төрөлжсөн сургалтыг боловсролын тухайн түвшинд хэрэгжүүлж байгаа төсөл, хөтөлбөр болон хууль тогтоомжоор хориглоогүй бусад эх үүсвэрээс санхүүжүүлж болно.

Дөрөв. Бусад

4.1.Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний асуудал хариуцсан нэгж нь энэ журмын 2.24-д заасан тайланд шинжилгээ хийж, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын үр дүн, тухайн жилийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний дүн болон сургалтын талаарх сэтгэл ханамжийн тандан судалгааг цахим технологид суурилан хийх зэргээр үндсэн сургалтын чанарт үнэлгээ өгч, сургалтын үр нөлөөг сайжруулах саналыг тухайн онд багтаан боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

4.2.Багш, удирдах ажилтан мэргэжлийн чиглэлээр үндэсний түвшинд хэрэгжүүлсэн төсөл хөтөлбөрт оролцох, гадаад улс, олон улсын байгууллагаас зохион байгуулсан сургалтад хамрагдсан тохиолдолд тухайн жилийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалттай дүйцүүлэн тооцох аргачлалыг боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагын шийдвэр гаргах эрх бүхий албан тушаалтан баталж хэрэгжүүлнэ.

4.3.Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын сургалт, арга зүйн чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд зохион байгуулах сургалтыг тухайн орон нутгийн боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллагатай хамтран мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, мэргэжлийн хөгжлийг дэмжих сургалт, үйл ажиллагаатай харилцан уялдаатай хэрэгжүүлнэ.

4.4.Багш, удирдах ажилтан нь энэ журмын 2.10-д заасан боловсролын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага багшийн хөгжлийг дэмжих үндэсний төвөөс хамтран зохион байгуулсан эхний болон ахисан шатны сургалтад хамрагдан амжилттай дүүргэсэн тохиолдолд боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан “Хүүхдийн цэцэрлэгийн багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох журам”, “Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, удирдах ажилтанд мэргэшлийн зэрэг олгох, хүчингүй болгох журам”-д заасан холбогдох шалгуурыг тус тус хангасанд тооцно.

4.5.Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасан долоо хоног бүрийн нийтээр амрах өдрүүдэд сургалт зохион байгуулах тохиолдолд холбогдох хуульд заасны дагуу оролцогчдод олгох нэмэгдэл хөлсийг сургалт зохион байгуулагч тал хариуцна.